

prima instanță: G. Bivol
instanța de apel: A. Panov, S. Arnăuț, T. Pelin

dosarul nr. 3ra-1359/13

Î N C H E I E R E

31 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul : Svetlana Filincova

Judecătorii: Galina Stratulat, Iurie Bejenaru,

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de ÎS „Radiocomunicații”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zazulin Ghenadie împotriva ÎS „Radiocomunicații” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, prin care a fost respins apelul declarat de către ÎS „Radiocomunicații”, cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16 octombrie 2012,

c o n s t a t ă

La 22 aprilie 2010 Zazulin Ghenadie s-a adresat inițial cu acțiune împotriva Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și Î.S. „Radiocomunicației” privind anularea actului „Rezultatele examinării propunerii” din 26.10.2009 și a procesului verbal nr. 01-05/2114 din 31.12.2009.

Ulterior reclamantul a renunțat la pretențiile sale față de Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor, concretizându-și cerințele înaintate față de Î.S. „Radiocomunicații” și intervenientul accesoriu Uniunea Inventatorilor și Raționalizatorilor din Republica Moldova „Inovatorul”, solicitând de a recunoaște ca neîntemeiat refuzul pârâtului Î.S. „Radiocomunicații” de a recunoaște propunerea de raționalizare înaintată de Zazulin Ghenadie, a anula rezultatele examinării propunerii de raționalizare din 26.10.2009 și procesului-verbal nr. 01-05/2114 din 31.12.2009, a constata faptul că propunerea de raționalizare „Modernizarea stației radio de emisie TV în intervalele de frecvență IV-V (cod „ILMENI”) nr. 1045 din 21 august 2009 înaintată către Î.S. „Radiocomunicații” a Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova aparține lui Zazulin Ghenadie și a încasa de la ÎS „Radiocomunicații” în folosul lui Zazulin Ghenadie prejudiciu moral în sumă de 50 000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat faptul că la data de 21 august

2009 a înaintat către Î.S. „Radiocomunicații” propunerea de raționalizare „Modernizarea stației radio de emisie TV în intervalele de frecvență IV-V (cod „ILMENI”)”, cererea înaintată a fost înregistrată de pârâțul Î.S. „Radiocomunicații” la data de 21 august 2009 sub nr. 1045.

Mai menționează reclamantul că cererea dată nu a fost avizată de subdiviziunile și serviciile Î.S. „Radiocomunicații” de a căror activitate aceasta ține nemijlocit, însă pârâțul a examinat cererea fără avizarea acesteia la data de 26.10.2009 potrivit actului intitulat „Rezultatele examinării propunerii” fiind semnată de directorul tehnic Î.S. „Radiocomunicații”, V. Pascal. Potrivit actului intitulat „Rezultatele examinării propunerii”, pârâțul Î.S. „Radiocomunicații” indică că realizările din cererea privind propunerea de raționalizare înaintată de către reclamant constituie o sarcină de serviciu, de asemenea pârâțul indică că propunerea de raționalizare ar avea alt autor și anume O.A.O. „С.Е.Д. – СПб” din Federația Rusă și că informațiile utilizate în lucrarea înaintată ar fi plagiate din alte surse.

De asemenea reclamantul indică că pârâțul prin actul emis nu și-a motivat decizia luată prin argumente probate cât și sunt indicate informații care nu au legătură cu propunerea de raționalizare înaintată de primul.

Ulterior Î.S. „Radiocomunicații” a creat comisia de litigii, care potrivit procesului-verbal nr. 01-05/2114 din 31.12.2009 a fost luată decizia de a nu recunoaște ca propunere de raționalizare înaintată de reclamant.

Indică că în cadrul comisiei create nu a fost inclus membrul Uniunii inventatorilor și Raționalizatorilor din Republica Moldova „Inovatorul”. Consideră reclamantul că prin eliberarea actelor i-au încălcat drepturile sale și anume dreptul de autor asupra propunerii de raționalizare, dreptul de a dispune de aceasta, mai mult ca atât acest fapt rezultă și din concluzia eliberată de intervenientul accesoriu la data de 18.02.2010, care prin conținutul său concluzionează că dreptul de autor al propunerii de raționalizare îi aparține reclamantului.

În ceea ce privește plagierea materialului întrebuințat de reclamant în lucrarea înaintată sânt infirmate potrivit scrisorii din 24.12.2009. nr. 1003-112-460 eliberată de O.A.O. „С.Е.Д. – СПб” a Federației Ruse eliberată pârâțului Î.S. „Radiocomunicații”.

Totodată mai menționează că propunerea de raționalizare „Modernizarea stației radio de emisie TV în intervalele de frecvență IV-V (cod „ILMENI”)”, inițial a fost înaintată spre recunoaștere către Î.S. „Radiocomunicații” încă la data de 12.09.2002 fiind înregistrată sub nr. 403 din 18.09.2002, aceasta fiind avizată și de V. Pascal, care în concluzie menționează că lucrării înaintate i se atribuie gradul înalt de descriere a ideii și realizarea detaliată și argumentată, ulterior a fost efectuată încercarea experimentală a propunerii de raționalizare, acest experiment s-a desfășurat cu succes și din 2004 este întrebuințată la stațiile radio din republică

până în prezent.

La data de 21 august 2009 reclamantul a înaintat aceeași propunere, dar cu anumite îmbunătățiri, prin urmare cererea din 12.09.2002 nu a fost retrasă sau respinsă, această servește drept dovadă că conducerea pârâtului la acel moment a recunoscut faptul că propunerea de raționalizare aparține reclamantului, fapt ce este în contradicție că la moment pârâtul refuză categoric în recunoașterea propunerii de raționalizare, deoarece propunerea înaintată la data de 21 august 2009 este aceeași, dar eu anumite modificări.

Prin actele emise de pârât consideră reclamantul că i-a fost încălcat dreptul asupra propunerii de raționalizare înaintat cât și de a beneficia de recompensa stipulată în legislație în cazul recunoașterii propunerii, deoarece reclamantul a propus soluția tehnică care prevede modificarea construcției unei tehnici aplicate, care este nouă și utilă pentru întreprinderea căreia i-a fost înaintată și acest fapt este probat și prin faptul că propunerea de raționalizare inițială din 2004 este întrebuințată la stațiile radio din republică până în prezent, mai mult ca atât astfel de propunere de raționalizare nu a fost înaintată de altcineva. De asemenea nu a fost probat și faptul plagierii ideii, din acest motiv consideră reclamantul că a fost prejudiciat moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru din 16.10.2012 cererea de chemare în judecată înaintată de către Zazulin Ghenadie a fost admisă parțial, s-a recunoscut ca fiind neîntemeiat refuzul ÎS „Radiocomunicații” de a recunoaște propunerea de raționalizare înaintată de Zazulin Ghenadie. A fost anulat actul „Rezultatele examinării propunerii de raționalizare” din 26.10.2009 și procesul-verbal nr. 01-05/2114 din 31.12.2009 potrivit căruia a fost luată decizia de a nu recunoaște ca propunere de raționalizare înaintată de Zazulin Ghenadie. A fost constatată că propunerea de raționalizare „Modernizarea stației radio de emisie TV în intervalele de frecvență IV-V (cod ILMENI)” nr. 1045 din 21.08.2009 înaintată către ÎS „Radiocomunicații” aparține lui Zazulin Ghenadie și s-a încasat din contul ÎS „Radiocomunicații” în beneficiul lui Zazulin Ghenadie suma de 2500 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16.10.2012, a fost declarată cerere de apel de către ÎS „Radiocomunicații”, care a solicitat casarea integrală a acesteia cu dispunerea încetării procesului.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013 s-a respins apelul declarat de ÎS „Radiocomunicații”, cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16 octombrie 2012.

La adoptarea soluției sale, instanța de apel a constatat că, la data de 21 august 2009 Zazulin Ghenadie a înaintat în adresa Î.S. „Radiocomunicații” cerere privind propunerea de raționalizare „Modernizarea stației radio de emisie TV în intervalele de frecvență IV-V (cod ILMENI)”, care a fost înregistrată cu nr. 1045

(f.d. 19,20). S-a constatat că cererea dată nu a fost avizată de subdiviziunile și serviciile Î.S. „Radiocomunicații” de a căror activitate aceasta ține, or în textul cererii nominalizate lipsesc careva indicații la rubrica rezultatele amânării propunerii. Totodată cererea privind propunerea de raționalizare a fost înregistrată, la data de 21 august 2009, sub. nr. 1045, însă soluționată la data de 26.10.2009.

Potrivit actului Rezultatele examinării propunerii, Zazulin Gh. a făcut cunoștință cu acesta la data de 20.11.2009, iar actul dat a fost înregistrat la data de 31.12.2009, cu nr. 09-5/2108 (f.d. 21).

Astfel, drept motive de refuz de recunoaștere a propunerii de raționalizare ca fiind înaintată de Zazulin Gh. au fost: realizările din propunerea de raționalizare înaintată sînt obligații de serviciu asumate prin planuri întărite de întreprindere, cererea înaintată este neîntemeiată deoarece acesta nu s-au prezentat dovezi că el este cel care a elaborat-o, informația utilizată a fost cunoscută din alte surse că această propunere ar avea alți autori.

Prin urmare, instant de apel a menționat că instanța de fond corect a recunoscut acest refuz ca fiind neîntemeiat, avînd la baza emiterii hotărîrii probele sub formă de înscrisuri pertinente și admisibile la materialele cauzei. Din probele prezentate, nu rezultă că Zazulin Gh. avea ca obligație de serviciu la elaborarea acestei propuneri de raționalizare cît și de unde ar reieși consimțămîntul acesuia privitor la sarcinile asumate, la fel nu a fost probat faptul că cel care a elaborat propunerea de raționalizare n-ar fi Zazulin Gh. dar o cu totul altă persoană, deoarece în acest sens nu sunt înregistrate alte cereri de la alte persoane privind înregistrarea cererii privind propunerea de raționalizare nominalizată și această circumstanță a fost confirmată și de intervenientul accesoriu Uniunea Inventatorilor și Raționalizatorilor din Republica Moldova „Inovatorul”, menționînd că unicul autor al propunerii de raționalizare înaintate este Zazulin Gh.

Mai mult, din textul scrisorii din 24.12.2009, eliberată de O.A.O. „С.Е.Д. – СПб Светлана” a Federației Ruse, Î.S. „Radiocomunicații” după cum indică intervenientul accesoriu, în textul scrisorii prezentate conform concluziei pct. 4 nu rezultă că autor al propunerii de raționalizare înaintate este compania rusă.

Astfel, O.A.O. „С.Е.Д. – СПб Светлана” nu indică că ar fi autorul propunerii de raționalizare înaintate de reclamant, cel puțin acest fapt nu reiese din nici o clauză a tranzacției date (f.d. 84).

La 24 mai 2013 Î.S. „Radiocomunicații” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărîri de încetare a procesului.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, consideră hotărîrile judecătorești ilegale și neîntemeiate, deoarece în cadrul examinării cauzei instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru

soluționarea justă a litigiului și a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material, fapt ce a dus la pronunțarea unei decizii ilegale și neîntemeiate.

Mai indică asupra faptului că litigiul dat urma a fi examinat în ordinea Legii contenciosului administrativ, și urma a fi respinsă cererea ca fiind depusă cu încălcarea termenului de adresare în judecată prevăzut de art. 17 al Legii contenciosului administrativ. Această chestiune (aplicarea Legii contenciosului administrativ, inclusiv, expirarea termenului de prescripție), cu toate că a fost invocată de către Î.S. „Radiocomunicații” și a fost discutată în ședințele de judecată în instanța de fond și menționată în cererea de apel, adresată Curții de Apel Chișinău, cât și în cadrul examinării apelului, nu a fost reflectată în nici un fel, nici în hotărîrea instanței de fond, nici în decizia contestată a Curții de Apel Chișinău din 27.03.2013.

Este de menționat, că, dacă au și fost comise unele inexactități în acest proces, atunci acestea au fost neesențiale și prin urmare nu au influențat și nici nu puteau să influențeze asupra esenței deciziei administrației sau hotărîrii comisiei de litigii a întreprinderii, în cazul dat. Chiar și anularea rezultatelor examinării propunerii de raționalizare (pe motive procedurale), nu duce automat la recunoașterea în fond a acestor propuneri, după cum reiese din soluția dată de instanțe.

Cererea dlui Zazulin Gh., care a fost înregistrată la întreprindere, a fost repartizată spre examinare, conform competenței dlui Veaceslav Pascal, director tehnic al întreprinderii. În rezultatul examinării cererii în comun cu unii șefi de subdiviziuni ai întreprinderii, dl Pascal Veaceslav, în conformitate cu prevederile art. 15 alin.(2) al Legii nr.138 din 10.05.2001 cu privire la activitatea de raționalizare, a formulat un răspuns la cerere, care i-a fost comunicat dlui Zazulin Gh. (care la momentul depunerii cererii lucra în cadrul întreprinderii în funcția de consultant al directorului general), atât în mod verbal, cât și în scris, în prezența directorului general, în biroul directorului tehnic. Dlui Zazulin Gh. i s-a adus la cunoștință, că aceasta este decizia administrației întreprinderii pe marginea cererii de recunoaștere a propunerii de raționalizare.

La examinarea litigiului dat, instanța de judecată urma să țină cont de faptul, că raporturile apărute în legătură cu elaborarea și folosirea propunerilor de raționalizare între autorii acestor propuneri și subiecții activității de întreprinzător (întreprinderi, instituții, organizații), indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, inclusiv, chestiunile ce țin de recunoașterea acestora, se reglementează de Legea nr.138 din 10.05.2001 cu privire la activitatea de raționalizare.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Î.S. „Radiocomunicații”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizând actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurenților se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanțele judecătorești au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Î.S. „Radiocomunicații”, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, căroră instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recursuri nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera recursul declarat de către Î.S. „Radiocomunicații” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de către Î.S. „Radiocomunicații”, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru